

UZASADNIENIE

WYROKU W CAŁOŚCI

Decyzją z 25.07.2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpoznaniu wniosku z 30.05.2019 r., odmówił B. B. prawa do emerytury pomostowej, ponieważ wnioskodawca po dniu 31.12.2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1924) oraz nie udowodnił rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą.

Zakład do stażu pracy w szczególnych warunkach zaliczył wnioskodawcy okres zatrudnienia od 7.09.1982 r. do 18.08.1991 r. oraz od 2.01.1997 r. do 30.06.2001 r., tj. łącznie po wyłączeniu urlopów bezpłatnych 13 lat, 5 miesięcy i 10 dni.

ZUS wyjaśnił, że nie zaliczył wnioskodawcy do w/w stażu okresów zatrudnienia:

- od 5.07.2001 r. do 30.09.2001 r. oraz od 1.10.2001 r. do 31.12.2008 r. ponieważ świadectwa pracy w warunkach szczególnych z dn. 18.10.2001 r. oraz z dn. 8.01.2013 r. zawierają nieprawidłową podstawę prawną. Organ rentowy argumentował, że prywatni pracodawcy, których nie obowiązywały resortowe zarządzenia mogą powoływać się wyłącznie na wykazy stanowisk zawarte w załącznikach A i B do rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. natomiast pracodawcy w w/w dokumentach powołali się na przepisy zarządzenia Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z 31.03.1988 r.;
- od 1.01.2009 r. do 31.12.2011 r. ponieważ pracodawca nie złożył za wnioskodawcę zgłoszenia o pracy w warunkach szczególnych, natomiast zgodnie z art. 38 ustawy pomostowej, płatnik składek zobowiązany jest do złożenia druków (...) do 31 marca danego roku kalendarzowego za poprzedni rok. W przypadku wystąpienia z wnioskiem o przyznanie emerytury pomostowej, zgłoszenie danych o pracy w szczególnych warunkach w danym roku kalendarzowym, płatnik składek przekazuje do Zakładu w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia wniosku.

Zakład wskazał, że na podstawie złożonych dokumentów przyjął za udowodnione okresy nieskładkowe w ilości 2 miesiące, 28 dni, składkowe w ilości 44 lat, 2 miesiące, 26 dni, co sumarycznie dało staż w ilości 44 lat, 5 miesięcy, 24 dni, a nadto staż w szczególnych warunkach w ilości 13 lat, 5 miesięcy, 10 dni.

/decyzja k. 46 akt ZUS/

Od powyższej decyzji B. B. złożył odwołanie, uznając wymienioną decyzję za krzywdzącą, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do emerytury pomostowej od 1.06.2019 r. i zaliczenie do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych okresów: od 5.07.2001 r. do 30.09.2001 r., od 1.10.2001 r. do 31.12.2008 r., od 1.01.2009 r. do 31.12.2011 r., argumentując, że ze złożonych świadectw pracy wynika, iż wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym i gazowym, akcentując, że nie ma znaczenia wskazana podstawa prawna a jedynie to, że w spornych okresach wykonywał pracę w warunkach szczególnych, co nie było kwestionowane przez ZUS. Odwołujący podniósł też, że Zakład bezzasadnie w skarżonej decyzji podniósł, że wnioskodawca pozostaje w zatrudnieniu, albowiem Sąd powinien przyjąć, że odwołujący nabył prawo do emerytury pomostowej, natomiast będzie ona wypłacana po rozwiązaniu umowy o pracę.

/odwołanie - k. 3 – 5/

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko jako w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 6-7/

Na rozprawie w dn. 29.01.2020 r. pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie i złożywszy świadectwo pracy z 28.01.2020 r. wystawione wnioskodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę w dn. 28.01.2020 r. za porozumieniem stron, wniósł o przyznanie odwołującemu prawa do emerytury pomostowej od 29.01.2020 r., natomiast pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania z pozostałych przyczyn.

/e-prot. z 29.01.2020 r.: 00:01:13/

W piśmie procesowym z 11.03.2020 r. pełnomocnik ZUS oświadczył, że warunek rozwiązania stosunku pracy uznał za spełniony, jednakże nadal podtrzymuje stanowisko, że odwołujący nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych i nie wykonywał takiej pracy po 2008 r. /k. 30/.

Na rozprawie w dniu 14.09.2020 r. - bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku w n/n sprawie - pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie i oświadczył, że wnioskodawca po 31.12.2008 r. stale wykonywał pracę przy spawaniu, natomiast pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/e-prot. z 14.09.2020 r.: 00:00:27, 00:27:48/

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

B. B. urodził się (...)

/okoliczność bezsporna/

W dniu 30.05.2019 roku wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę pomostową.

/wniosek k. 28 akt ZUS/

Wnioskodawca udokumentował bezspornie okresy nieskładkowe w ilości 2 miesięcy, 28 dni, składkowe w ilości 44 lat, 2 miesięcy, 26 dni, co sumarycznie dało staż w ilości 44 lat, 5 miesięcy, 24 dni, a nadto staż pracy w szczególnych warunkach w ilości 13 lat, 5 miesięcy, 10 dni.

/okoliczności bezsporne/

Wnioskodawca rozwiązał stosunek pracy łączący go na podstawie umowy o pracę od 1.01.2015 r. z ostatnim pracodawcą - Zakładem Produkcyjno – Usługowo - Handlowym (...) z siedzibą w Ś. za porozumieniem stron z dniem 28.01.2020 r. i od razu nawiązał z tym pracodawcą, bez żadnej przerwy, z powrotem stosunek pracy, w którym aktualnie nadal pozostaje.

/pisemne oświadczenie stron umowy o pracę o rozwiązaniu stosunku pracy za porozumieniem k. 15, świadectwo pracy k. 16,

zeznania wnioskodawcy e-prot. z 14.09.2020 r.: 00:25:38/

Wnioskodawca uzyskał uprawnienia spawalnicze w 1974 r. w czasie nauki w zasadniczej szkole zawodowej zarówno w zakresie spawania elektrycznego, jak i gazowego.

/zeznania wnioskodawcy – e-prot. z 14.09.2020 r.: 00:22:23- 00:25:38/

Zgodnie ze świadectwem pracy z 28.09.2001 r. wystawionym przez B. - (...)J. w O., wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy od 5.07.2001 r. do 30.09.2001 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza, ślusarza i w tym czasie wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymienioną w Wykazie A, Dział XVI, poz. 12 spawacz od 5.07.2001 r. do 30.09.2001 r.

/świadectwo pracy - k. 9 akt ZUS/

Zgodnie ze świadectwem z 18.10.2001 r. wystawionym przez w/w pracodawcę wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy od 5.07.2001 r. do 30.09.2001 r. w pełnym wymiarze czasu pracy i w tym czasie wykonywał pracę przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym i gazowym na stanowisku spawacza wymienionym w Wykazie B, Dział XIV, poz. 12 pkt 1 stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31.03.1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

/świadectwo pracy - k. 10 akt ZUS/

Wnioskodawca otrzymał świadectwo pracy z 8.01.2013 r., wystawione przez (...) J. R. J. (1) w Ł., w którym podano, że odwołujący był zatrudniony od 1.10.2001 r. do 31.12.2011 r. w tym zakładzie pełnym wymiarze czasu pracy, a od 1.01.2012 r. do 8.01.2013 r. na 3/4 etatu na stanowisku spawacz, ślusarz, a także, że wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze od 1.10.2001 r. do 31.12.2011 r. przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym i gazowym jako spawacz, a także, że wykorzystał urlop bezpłatny 30.12.2004 r. 1 dzień, 30.12.2005 r. 1 dzień.

/świadectwo pracy z 8.01.2013 r. - w kopercie za kartą 27/

Ponadto wnioskodawca otrzymał od w/w pracodawcy świadectwo z 8.01.2013 r., w którym potwierdzono, że odwołujący był zatrudniony w (...) J. R. J. (2) w Ł. od 1.10.2001 r. do 8.01.2013 r. i w tym czasie od 1.10.2001 r. do 31.12.2011 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym Wykaz A Dział XIV poz. 12 na stanowisku spawacza wymienionym w Wykazie B, Dział XIV, poz. 12 pkt 1 stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31.03.1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

/świadectwo pracy - k. 14 akt ZUS/

Wnioskodawca w spornym okresie od 1.10.2001 r. do 31.12.2011 r. był zatrudniony w (...) R. J. (1) na stanowisku spawacza – ślusarza w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład pracy (...) zajmował się w badanym okresie naprawą sprzętu rolniczego i maszyn. We wszystkich dokumentach z tego okresy zatrudnienia jako stanowisko wnioskodawcy wpisano spawacz, ślusarz. Stanowisko ślusarza zostało dopisane przez rzeczonego pracodawcę na wszelki wypadek, ponieważ przy spawaniu były też wykonywane prace pomocnicze - jeden pracownik spawał, a drugi pracownik podtrzymywał element. W/w pracodawca nie zgłosił odwołującego od 2008 r. jako pracownika wykonującego pracę w warunkach szczególnych. Wnioskodawca jako spawacz wykonywał badanym okresie zatrudnienia w zakładzie pracy (...) J. R. J. (1) prace przy spawaniu łukowym i gazowym - nie tylko w specjalnym pomieszczeniu z wyciągiem o powierzchni 6 m na 7 m, ale także w hali produkcyjnej, a jeżeli jakiś element nie mieścił się w tym pomieszczeniu, to także na powietrzu. Odwołujący wykonywał prace spawacza polegające na spawaniu elektrycznym i gazowym. Prace w spawaniu łukowym i termicznym to te same prace. Spawanie łukowe to inaczej spawanie elektryczne. Cięcie termiczne to spawanie palnikiem gazowym.

/oryginalne dokumenty z okresu zatrudnienia w (...) J. - w kopercie - k. 27, a w niej: zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 6.05.2002 r., świadectwo pracy z 8.01.2013 r., karta instruktażu stanowiskowego bhp, umowy o pracę, zaświadczenia lekarskie z 10.05.2005 r., z 18.04.2008 r., z 26.04.2014 r.,

zeznania świadka R. J. (2) – e-prot. z 14.09.2020 r.: 00:04:40,

zeznania wnioskodawcy e-prot. z 29.01.2020 r.: (...)–00:11:12 w zw. z e-prot. z 14.09.2020 r.: 00:22:23 i e-prot. z 14.09.2020 r.: 00:22:23/

Przy ustalaniu stanu faktycznego Sąd oparł się na powołanych wyżej dokumentach oraz zeznaniach wnioskodawcy i świadka R. J. (2), uznając, że w/w dowody wzajemnie ze sobą korelują i tworzą spójną całość.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych oraz przeprowadzonej oceny dowodów, należy uznać, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Warunki nabywania prawa do emerytury pomostowej określa ustawa z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1924 ze zm.), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2009 roku.

Podkreślić należy, że ustawa o emeryturach pomostowych zastąpiła przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS określające zasady przyznawania emerytur w niższym wieku pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze nowymi regulacjami określającymi zasady nabywania wcześniejszych emerytur z tytułu tego rodzaju pracy. Najogólniej rzecz ujmując celem tej ustawy jest ograniczenie kręgu uprawnionych do emerytury z powodu pracy w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze do mniejszej liczby sytuacji uzasadnionych rzeczywistą koniecznością przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w których oczekiwania osób, które rozpoczęły wykonywanie takiej pracy na starych zasadach, na wcześniejsze przejście na emeryturę powinny zostać zaspokojone. Ustawa ma charakter przejściowy, ograniczając prawo do uzyskania emerytury pomostowej do osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r., które pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze

(w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) rozpoczęły przed 1 stycznia 1999 r. (art. 4 pkt 5 ustawy). Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny emerytura pomostowa ma być „pomostem między dotychczasowym systemem z licznymi możliwościami przechodzenia na emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym i nowym systemem, w którym tego typu rozwiązania będą wyjątkiem” (uzasadnienie wyroku z dnia 16 marca 2010 r., K 17/09, OTK 2010 nr 3, poz. 21).

Wskazany wyżej cel ustawy realizują w najbardziej widoczny sposób jej przepisy określające przesłanki nabycia emerytury pomostowej.

Zgodnie z art. 4 w/w ustawy, prawo do emerytury pomostowej, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.,
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat,
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn,
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn,
5. przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS,
6. po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3,
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z art. 4 w/w ustawy, wynika, że jakkolwiek w świetle art. 4 pkt 2 i 5 w związku z art. 3 ust. 7 ustawy, do wymaganego przez ustawę stażu przypadającego przed dniem jej wejścia w życie, tj. przed 1 stycznia 2009 r., wlicza się okresy pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu zarówno art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, jak i art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, to właściwego ograniczenia do zamierzonego przez ustawodawcę kręgu osób uprawnionych do emerytury pomostowej dokonuje konieczność spełnienia przesłanki z art. 4 pkt 6. Wymaganie

to spełnia zasadniczą funkcję eliminacyjną, ograniczając ostatecznie prawo do emerytury pomostowej do kręgu osób wykonujących pracę kwalifikowaną jako szczególną w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych .

Możliwość uzyskania emerytury pomostowej przez osoby niespełniające warunku z art. 4 pkt 6 przewiduje art. 49 w/w ustawy, według którego prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Przytoczony przepis zmienia wymagania konieczne do uzyskania emerytury pomostowej dla osób niespełniających warunku z art. 4 pkt 6 ustawy, zwalniając je z konieczności wykonywania po 31 grudnia 2008 r. pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, jednakże wprowadza w to miejsce wymaganie, aby ubiegający się o rozważane świadczenie spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 1 stycznia 2009 r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Warunek ten został jasno wyrażony, wynika wprost z literalnego brzmienia art. 49 pkt 3 ustawy i jest zgodny z jej celem.

Należy podkreślić, że jedynie łączne spełnienie wszystkich przesłanek uprawnia do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, III AUa 1664/12). Innymi słowy nie spełnienie jednej z przesłanek wymienionych w art. 4 cytowanej ustawy pozbawia wnioskodawcę prawa do emerytury pomostowej.

W niniejszym postępowaniu niesporne było, iż wnioskodawca, który wiek 60 lat osiągnął w dniu 1 lipca 2018 roku, udowodnił 44 lata, 5 miesięcy i 24 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Sąd zważył jednak, że w toku postępowania wnioskodawca co prawda rozwiązał stosunek pracy z dniem 28.01.2020 r. z zakładem pracy T. za porozumieniem stron, na dowód czego złożył pisemne oświadczenia stron i świadectwo pracy. Jednakże na ostatnim terminie rozprawy w dn. 14.09.2020 r. odwołujący wprost przyznał, że nadal pracuje w w/w zakładzie pracy i że nie było w rzeczywistości żadnej przerwy w tym zatrudnieniu, bo umowa o pracę została rozwiązana i z powrotem nawiązana.

Powyższe ustalenia, zdaniem Sądu Okręgowego, jednoznacznie wskazują, że rozwiązanie tego stosunku pracy było czynnością pozorną, podjętą z zamiarem uzyskania przez ubezpieczonego emerytury pomostowej, a nie w celu rzeczywistego zakończenia świadczenia przez niego pracy.

Przepis art. 83 k.c. stanowi, że nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów; jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności.

Zdaniem Sądu w świetle zeznań odwołującego zawierając porozumienie o rozwiązaniu stosunku pracy ubezpieczony i pracodawca mieli świadomość, że nie dojdzie do faktycznego zaprzestania trwania stosunku pracy. Celem ich było jedynie stworzenie pozorów rozwiązania stosunku pracy - aby ubezpieczony mógł spełnić warunek konieczny do ubiegania się o emeryturę pomostową.

Należy zgodzić się z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 22.02.2012 r., II UK 274/11 (Legalis Numer 484612), iż „nie powinno bowiem budzić żadnych wątpliwości, że do rozwiązania stosunku pracy dochodzi wtedy, gdy w stosunku pracy o charakterze ciągłym występuje realna przerwa w świadczeniu pracy, wynosząca co najmniej 1 dzień roboczy. Wykluczone jest deklarowane rozwiązanie stosunku pracy dla celów

emerytalnych, który w dalszym ciągu trwa i jest nieprzerwanie realizowany. Bez przerwania ciągłości zatrudnienia nie może być mowy o rozwiązaniu nieprzerwanie trwającego stosunku pracy.”

Warto w tym miejscu zatem podkreślić, że Sąd Najwyższy jednoznacznie stwierdził w postanowieniu z 23.05.2019 r., III UK 286/18 (Legalis Numer 1923121), że stosownie do treści art. 4 pkt 7 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1924 ze zm.) warunkiem do przyznania prawa do emerytury pomostowej jest rozwiązanie stosunku pracy. Pogląd ten podzielił także Sąd Apelacyjny w Katowicach, który w wyroku z 13.12.2019 r., III AUa 1783/19 (Legalis Numer 2288079) zaznaczył, że nie budzi wątpliwości, że prawo do emerytury pomostowej powstaje najwcześniej w dniu rozwiązania stosunku pracy i nie przysługuje przed spełnieniem tego warunku.

Sąd Okręgowy orzekający w niniejszej sprawie w całości podziela wyżej przytoczone stanowisko, traktując je jako własne.

W tym stanie rzecz Sąd Okręgowy zważył, że pozorne rozwiązanie stosunku pracy dla celów emerytalnych, który w dalszym ciągu trwa i jest nieprzerwanie realizowany, nie stanowi przesłanki określonej w art. 4 pkt 7 ustawy o emeryturach pomostowych (tak samo wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 21.08.2019 r., III AUa 1198/19, Legalis Numer 2275112).

Powyższe pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, że w niniejszej sprawie, w związku z pozornym rozwiązaniem umowy, nie doszło do ustania zatrudnienia, a więc ubezpieczony nie spełnił wszystkich przesłanek uprawniających do uzyskania emerytury pomostowej, co już samo w sobie musi skutkować oddaleniem odwołania w niniejszej sprawie.

Tym niemniej Sąd Okręgowy rozważył jednak również zasadność pozostałych przyczyn z powodu, których ZUS odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej.

Organ rentowy wskazał bowiem, iż wnioskodawca nie spełnił warunków określonych w art. 4 pkt 6, ponieważ po dniu 31.12.2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 niniejszej ustawy, a także nie spełnił warunków z art. 4 w zw. z art. 49 ustawy pomostowej ponieważ na dzień 1.01.2009 r. nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 niniejszej ustawy, wynoszącego co najmniej 15 lat.

Na podstawie art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych płatnik składek jest zobowiązany do wystawiania zaświadczeń o okresach pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, za okresy przypadające przed dniem 1 stycznia 2009 r.

Natomiast zgodnie z art. 38 ust. 1 cytowanej ustawy płatnik składek przekazuje informację o pracowniku, za którego był obowiązany opłacać składkę na (...), zawierającą następujące dane: 1) nazwisko i imię, 2) datę urodzenia, 3) numer PESEL, a w razie gdy pracownikowi nie nadano numeru PESEL - serię i numer dowodu osobistego lub paszportu, 4) okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, 5) kod pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o którym mowa w przepisach art. 33 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - zwaną dalej „zgłoszeniem danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze”. Ustęp 2 tego artykułu stanowi, że zgłoszenie danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze płatnik składek przekazuje do Zakładu do dnia 31 marca danego roku kalendarzowego za poprzedni rok kalendarzowy. W przypadku wystąpienia pracownika z wnioskiem o przyznanie emerytury pomostowej, zgłoszenie danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w danym roku kalendarzowym, płatnik składek przekazuje do Zakładu w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia wniosku. (ust. 3). Jeżeli z wnioskiem o przyznanie emerytury pomostowej pracownik wystąpi przed przekazaniem zgłoszenia danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze za poprzedni rok kalendarzowy, w terminie, o którym mowa w ust. 3, płatnik składek przekazuje do Zakładu także zgłoszenie za poprzedni rok kalendarzowy. (ust. 4).

W rozpoznawanej sprawie podstawą odmowy przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej było ustalenie, że wnioskodawca nie spełnia warunku, o którym mowa w art. 4 pkt. 6 ustawy o emeryturach pomostowych. Warunkiem tym jest wykonywanie po dniu 31 grudnia 2008 r. pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, to jest pracy wymienionej w załączniku nr 1 lub nr 2 do tej ustawy. Nadto organ rentowy ustalił, że po dniu 1 stycznia 2009 r. zakład pracy (...) J. R. J. (2) nie złożył do ZUS informacji o wykonywaniu przez wnioskodawcę w tym okresie pracy w warunkach szczególnych zgodnie z art. 38 ustawy o emeryturach pomostowych.

Zdaniem organu rentowego wnioskodawca nie spełnił także warunków przyznania prawa do emerytury pomostowej w oparciu o przepis art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, gdyż nie spełnił określonej w pkt. 3 tego przepisu przesłanki wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy, przed dniem 1 stycznia 2009 r. Spełnienia przez wnioskodawcę pozostałych warunków przyznania emerytury pomostowej określonych w art. 4 i art. 49 ustawy organ rentowy ostatecznie nie kwestionował.

Spór dotyczył zatem także tego, czy prace wykonywane przez wnioskodawcę do dnia 31 grudnia 2008 r. lub po dniu 1 stycznia 2009 r. można zakwalifikować do prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane

w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 ustawy (ust. 3).

Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1 lub ust. 3 art. 3 (art. 3 ust. 4 i 5 ustawy o emeryturach pomostowych).

Przy tym w art. 3 ust. 4 ustawy o emeryturach pomostowych nie chodzi o wymiar czasu pracy określony w umowie o pracę, lecz o wymiar czasu pracy faktycznie wykonywanej w narażeniu na czynniki ryzyka, które powodują, że dane prace są pracami wykonywanymi w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Dlatego też dla uznania, iż praca jest wykonywana w szczególnych warunkach, nie wystarcza określenie w umowie o pracę, że pracownik został zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na konkretnym stanowisku, z zajmowaniem którego związana jest jedynie (potencjalna) konieczność wykonywania prac wymienionych w wykazie prac w szczególnych warunkach, stanowiącym Załącznik Nr 1, lub o szczególnym charakterze stanowiącym Załącznik nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, ale niezbędne jest, aby prace takie rzeczywiście wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy, to jest codziennie i przez całą przewidzianą dla niego dniówkę roboczą. (por wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z dnia 22 lipca 2013 r. III UK 106/12 Legalis Numer 787672).

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że ubezpieczony po 31.12.2008 r. nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, a także, że na dzień 1.01.2009 r. nie mogą być zaliczone sporne okresy, których Zakład odmówił

zaliczeniu tj. od 5.07.2001 r. do 30.09.2001 r. oraz od 1.10.2001 r. do 31.12.2008 r., ponieważ pracodawcy nie wystawili zaświadczenia zgodnie z art.51 ustawy pomostowej, a postępowanie dowodowe nie wykazało, że były to okresy zatrudnienia w warunkach szczególnych w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Ze świadectwa pracy z Przedsiębiorstwa (...)J. wynika, że wnioskodawca w pierwszym spornym okresie, którego ZUS nie uwzględnił, tj. od 5.07.2001 r. do 30.09.2001 r. stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał pracę jako spawacz, ślusarz wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.) dział XIV poz. 12 – prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym i gazowym, atomowo-wodorowym. Z powyższego nie wynika zatem, że w tym okresie odwołujący do 31.12.2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 ustawy pomostowej.

Z materiału dowodowego wynika także, że w drugim spornym okresie od 1.10.2001 r. do 31.11.2011 r., gdy wnioskodawca był zatrudniony w zakładzie pracy (...) J. R. J. (1) na stanowisku spawacza – ślusarza wykonując pracę spawacza, jak zeznał świadek R. J. (1) oraz sam skarżący, ubezpieczony wykonywał niektóre prace spawacza na zewnątrz na powietrzu oraz w innych pomieszczeniach niż o małej kubaturze bo również w hali produkcyjnej, co wprost przyznał odwołujący.

Podkreślić należy, że na podstawie art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej przysługuje wyłącznie osobom, które przed dniem 1 stycznia 2009 r. osiągnęły wymagany okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy. Przy ustalaniu okresu uprawniającego do emerytury pomostowej wg art. 49 pkt. 3 ustawy nie uwzględnia się bowiem okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy emerytalnej. Jest to wyraz realizacji ogólniejszej zasady, zgodnie z którą prawo do emerytury pomostowej przysługuje wyłącznie osobom, które w okresie swojej kariery zawodowej wykonywały pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze zdefiniowaną w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Praca w charakterze spawacza w żadnym ze spornych okresów do 31.12.2008 r., jak wynika z materiału dowodowego, a w tym powołanych dokumentów, nie była wykonywana w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów art. 3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, ponieważ nie odpowiada żadnemu z rodzajów pracy wymienionych w załącznikach nr 1 i 2 do tej ustawy. Okoliczności te skutkują uznaniem, że odwołujący nie spełnił wszystkich warunków, o których mowa w art. 4 i art.49 ustawy o emeryturach pomostowych.

Sąd zważył, że praca spawacza spełniała przesłanki pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.), będąc wymienioną w Wykazie A, dziale XIV, poz. 12, stanowiącym załącznik nr 1 do tego rozporządzenia.

Należy jednak zauważyć, że odwołujący zdaje się utożsamiać fakt wykonywania pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych.

Powyższe założenie jest oczywiście błędne, ponieważ stanowiący załącznik do ww. rozporządzenia Wykaz A, do prac w warunkach szczególnych zaliczał pracę na znacznie większej ilości stanowisk, niż to czyni załącznik nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych.

W punkcie 28 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych wymieniono bowiem jedynie prace bezpośrednio przy spawaniu łukowym lub cięciu termicznym w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze, z utrudnioną wentylacją (podwójne dna statków, zbiorniki, rury itp.). Stąd też znaczna część prac, które na gruncie rozporządzenia są pracami w warunkach szczególnych, nie są uznawane za prace w warunkach szczególnych przy ustalaniu prawa do emerytury pomostowej.

Materiał dowodowy wykazał, że wnioskodawca w badanych okresach zatrudnienia do 31.12.2008 r., których ZUS nie zaliczył w zaskarżonej decyzji jako okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, skarżący nie wykonywał pracy wymienionej w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Nawet z zeznań samego wnioskodawcy wynika, że w okresach zatrudnienia w (...) J. R. J. (1) spawanie wykonywał również na hali produkcyjnej i na zewnątrz - na powietrzu, a nie jedynie w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze z utrudnioną wentylacją. Wnioskodawca w szczególności przyznał wprost, że wykonywał też spawanie na zewnątrz na powietrzu. Ze świadectw pracy z tego zakładu pracy z 8.01.2013 r. wynika, że wnioskodawca pracował na stanowisku spawacza, ślusarza. Z załączonych dokumentów z tego okresu zatrudnienia w koperce za kartą 27 wynika, że w każdym dokumencie wpisano jako stanowisko wnioskodawcy spawacz, ślusarz. Świadek R. J. (1) wyjaśnił, że dopisano do stanowiska spawacza stanowisko ślusarz na wszelki wypadek, a wnioskodawca wykonywał pracę spawacza polegającą na spawaniu elektrycznym i gazowym, jednakże świadek ten i wnioskodawca zgodnie zeznali, że odwołujący wykonywał tę pracę spawacza także poza wydzielonym pomieszczeniem, bo na hali produkcyjnej i na powietrzu – co oznacza, że wnioskodawca nie wykonywał pracy stale i w pełnym wymiarze w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 ustawy pomostowej.

Ubezpieczony nie spełnił przesłanek wskazanych we wspomnianym art. 49 pkt. 3. Stosownie do powołanego przepisu, prawo do emerytury pomostowej może nabyć również osoba, która po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, jednakże w dniu wejścia w życie ustawy miała okres wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze z tym, że praca ta musi być pracą w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu nowych przepisów tj. art. 3 ust. 1 i 3 Ustawy. (vide min. wyrok SA w Lublinie z 13.03.2014 r., III AUa 1531/13, opubl. LEX nr 1441422, wyrok SA w Katowicach z 27.02.2014 r., III AUa 1045/13, opubl. LEX 1439028, wyrok SA w Szczecinie z 14.01.2014 r. III AUa 577/13, opubl. LEX 1441543, wyrok SA w Białymstoku z 09.01.2014 r., III AUa 705/13, LEX 1415788, wyrok SN z 04.12.2013 r. II UK 159/13, opubl. LEX nr 1405231, wyrok SA w Gdańsku z 07.11.2013 r., III AUa 343/13).

Wnioskodawca jak sam wskazuje w procesie, podczas okresów zatrudnienia w (...) J. R. J. (1), których ZUS nie uwzględnił w zaskarżonej decyzji, nie zawsze jako spawacz wykonywał prace bezpośrednio przy spawaniu łukowym lub cięciu termicznym w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze, z utrudnioną wentylacją. Tym samym także na dzień 1 stycznia 2009 r. nie mógł legitymować się okresem pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 niniejszej ustawy, wynoszącym co najmniej 15 lat.

Skoro więc ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych i jednocześnie na dzień 1 stycznia 2009 roku nie legitymuje się okresem co najmniej 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, to nie przysługuje mu prawo do emerytury pomostowej.

Wskazać należy, że organ rentowy wydając decyzję rozstrzyga o prawie do konkretnego świadczenia, nie zaś o jego poszczególnych elementach składających się na to świadczenie. Taką samą rolę spełnia Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rozpoznający odwołanie od decyzji odmawiającej prawa do świadczenia. Przyznając prawo do świadczenia Sąd nie stwierdza w sentencji wyroku okoliczności faktycznych, a do takich należy ustalenie okresów pracy w szczególnym charakterze. Dlatego też Sąd Okręgowy odmawiając ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej nie tylko nie był obligowany do wskazania, które okresy pracy w warunkach szczególnych uznaje za udowodnione, ale również nie miał do tego podstaw prawnych /por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 12.12.2008 r., II AUa 867/08, LEX 524896/.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c. oddalił odwołanie.

A.P.

z/odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy

07.10.20r.